

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สาระสำคัญในบทนี้เป็นการสรุปผลการศึกษาค้นคว้า เรื่องบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามการรับรู้ของผู้นำชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน - นักศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอเรียงลำดับดังนี้คือ วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐาน วิธีการดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผล การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนตามการรับรู้ของผู้นำชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน - นักศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของผู้นำชุมชนกับผู้ปกครองนักเรียน - นักศึกษา ที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
3. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของผู้นำชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน - นักศึกษา ที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีความแตกต่างด้านเพศ อายุ และระดับการศึกษา
4. เพื่อทราบข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

สมมติฐานของการวิจัย

1. การรับรู้ของผู้นำชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน - นักศึกษา ที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอปากพ่อง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีความแตกต่างกัน
2. ผู้นำชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน - นักศึกษา ที่มีสถานภาพ เพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีการรับรู้ต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอปากพ่อง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามซึ่งประชากรเป็นผู้นำชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน - นักศึกษา ปีการศึกษา 2543 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอปากพ่อง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างจากผู้นำชุมชน จำนวน 443 คน ด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ แล้วจึงเทียบร้อยละ 25 และสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับฉลาก ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 110 คน และสุ่มตัวอย่างจากผู้ปกครองนักเรียน - นักศึกษา จำนวน 2316 คน โดยการเทียบจากตารางเครจซี่และมอร์แกน แล้วสุ่มแบบแบ่งกลุ่มตามระดับชั้นเรียนและสุ่มตามความสะดวกตามลำดับ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 330 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ ถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอปากพ่อง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามการรับรู้ของผู้นำชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน - นักศึกษา ภายใต้อุปกรณ์ประกอบ 4 องค์ประกอบ คือ การประชาสัมพันธ์ การให้ชุมชนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน การให้บริการแก่ชุมชน และการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลในโรงเรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานทุกฝ่าย โดยจัดทำเป็นหนังสือราชการติดต่ออย่างถูกต้องตามขั้นตอน แล้วส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างและผู้วิจัยจะไปเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้ว 1 สัปดาห์ ได้รับความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 436 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.09

สรุปผล

ในการศึกษาบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามการรับรู้ของผู้นำชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน-นักศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช สามารถนำผลของการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามการรับรู้ของผู้นำชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน - นักศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามการรับรู้ของผู้นำชุมชนกับการรับรู้ของผู้ปกครองนักเรียน - นักศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามการรับรู้ของผู้นำชุมชนกับการรับรู้ของผู้ปกครองนักเรียน - นักศึกษาที่มีความแตกต่างกันด้านเพศ พบว่าโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
4. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามการรับรู้ของผู้นำชุมชนกับการรับรู้ของผู้ปกครองนักเรียน - นักศึกษาที่มีความแตกต่างกันด้านอายุ พบว่าโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในการสร้าง

ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามการรับรู้ของผู้นำชุมชนกับการรับรู้ของผู้ปกครองนักเรียน - นักศึกษาที่มีความแตกต่างกันด้านระดับการศึกษาพบว่าโดยรวมและด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ด้านการให้ชุมชนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน และด้านการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการให้บริการแก่ชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามการรับรู้ของผู้นำชุมชนกับการรับรู้ของผู้ปกครองนักเรียน - นักศึกษา พอสรุปประเด็นที่สำคัญได้ดังต่อไปนี้

ด้านการประชาสัมพันธ์ ควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ควรรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองบ้าง ควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงโดยการแจกเอกสาร ให้นักเรียนเป็นสื่อกลาง การกระจายข่าว มีป้ายประชาสัมพันธ์ จัดบุคลากรไปพบปะชุมชนบ้าง ใช้สื่อวิทยุ และโทรทัศน์บ้างตามโอกาส และควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ และ ควรมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้ผู้ปกครองทราบ

ด้านการให้ชุมชนมีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน โรงเรียนควรแจ้งให้ชุมชนทราบทุกครั้งที่มีกิจกรรมและชี้แจงให้ชุมชนเข้าใจวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ควรชักชวนและเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมที่สำคัญของโรงเรียน ควรมีการวางแผนก่อนดำเนินการ นอกจากนี้ควรจัดให้มีการจัดตั้งชมรม สมาคม มูลนิธิ และการจัดกิจกรรมไม่ควรมุ่งเฉพาะการหารายได้เพียงอย่างเดียว

ด้านการให้บริการแก่ชุมชน ควรให้บริการให้คำปรึกษาแนะนำด้านวิชาชีพ ควรมีการบริการชุมชนอย่างสม่ำเสมอ และจัดเวรประจำวันเพื่อการบริการชุมชน ควรมีการช่วยเหลืออำนวยความสะดวกให้กับชุมชนบ้างตามโอกาสอันควร

ด้านการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลในโรงเรียน ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสามัคคี ในหมู่คณะผู้บริหาร โรงเรียนควรทำใจให้กว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงานและควรมีการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นบ้างตามสมควรเน้นวิถีประชาธิปไตย

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน อาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษานอกชน อำเภอปากพนัง จังหวัด นครศรีธรรมราช ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามการรับรู้ของ ผู้นำชุมชนกับการรับรู้ของ ผู้ปกครองนักเรียน - นักศึกษา มีประเด็นที่จะนำมาอภิปราย ดังต่อไปนี้

1. บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษานอกชน อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามการรับรู้ของผู้นำชุมชนกับการรับรู้ของผู้ปกครองนักเรียน - นักศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สนิทา บุญขวัญ (2534 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารการ ศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช ตามทัศนะของครูอาจารย์ และประธานกรรมการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สวาท หาญกลับ (2534 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง อยู่ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พีรฉัตร มณีฉาย (2536 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนโรงเรียนกับ ชุมชนของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสงขลาพบว่าระดับการปฏิบัติงานด้านความ สัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนโรงเรียนกับชุมชนของครูโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสงขลามี การปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลงานวิจัย จรรย์ บุรีภักดิ์ (2536 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่าระดับการ ปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของ ผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์และกรรมการสภาตำบล โดยส่วนรวมและรายองค์ประกอบ อยู่ในระดับปานกลาง

ทั้งนี้จะมีสาเหตุมาจากผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษานอกชน อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ขาดความตระหนัก

ในบทบาทหน้าที่ ไม่เห็นความสำคัญและความจำเป็นเพราะผู้บริหารมีภารกิจมากหรืออาจจะไปมุ่งงานด้านอื่น ๆ จึงทำให้ละเลยงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

นอกจากนี้อาจเพราะว่ากรรมการสถานศึกษาในฐานะสื่อกลางระหว่างโรงเรียนกับชุมชนส่วนใหญ่ไม่ได้ดำเนินการตามบทบาทที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ วิเชียร อ่อนประเสริฐ (2529 : 73) ซึ่งแจ้งว่าเป็นเพราะกรรมการศึกษาส่วนใหญ่ไม่รู้บทบาทและหน้าที่ของตนเอง และเหตุผลอีกปัญหาหนึ่งคือ โรงเรียนส่วนใหญ่ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในการจัดทำเอกสาร ขาดงบประมาณและวัสดุครุภัณฑ์ที่จะดำเนินการ ทำให้ไม่สามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่อง และไม่คอยได้ประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ผู้นำชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน - นักศึกษาทราบ น่าจะสรุปได้ว่าสาเหตุเหล่านี้ทำให้ผู้นำชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน-นักศึกษารับรู้ต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์กับชุมชนโดยการประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียนและชุมชน โดยเฉพาะผู้ใหญ่บ้าน กำนัน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น จากข้อเสนอแนะดังกล่าวเป็นที่น่าสังเกตว่าผู้บริหารอาจจะ ไม่มีนโยบายที่ชัดเจน หรือ ไม่มีความรู้ในหลักการประชาสัมพันธ์

หากจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมากกว่านี้ ผู้บริหารโรงเรียนควรปฏิบัติตามข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิดที่ว่าควรมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง ควรรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครองบ้าง ควรแจ้งให้ชุมชนทราบทุกครั้งที่มีกิจกรรมและชี้แจงให้ชุมชนเข้าใจวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ควรจัดบริการให้คำปรึกษาแนะนำด้านอาชีพ และควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

2. ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของผู้นำชุมชนกับผู้ปกครองนักเรียน - นักศึกษา ที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน พบว่าโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และพบว่าโดยส่วนรวมผู้ปกครองนักเรียน - นักศึกษามีการรับรู้มากกว่าผู้นำชุมชน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จริญญา บุรีภักดี (2536 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่า ทัศนคติของ

ผู้บริหารโรงเรียน ครูอาจารย์และคณะกรรมการสภาตำบลของโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งโดยส่วนรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างไม่จริงจัง เช่น การประชุมชี้แจง ผู้ปกครอง การทำจุลสารและสิ่งตีพิมพ์เผยแพร่ การพบปะเยี่ยมเยียนชุมชนตามวาระที่เหมาะสม การบริการทางวิชาการ อาคารสถานที่หรือวัสดุอุปกรณ์ การเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประเพณีในท้องถิ่น การเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน เป็นต้น จึงทำให้ผู้ปกครองนักเรียน - นักศึกษา มีการรับรู้มากกว่าผู้นำชุมชน อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองนักเรียน - นักศึกษา สามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากนักเรียนซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของตนเอง ส่วนผู้นำชุมชนนั้นในบางครั้งก็ไม่มีโอกาสที่จะรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของโรงเรียนได้ อาจเนื่องจากการที่โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์อย่างจริงจัง

ปัจจัยที่อาจทำให้เกิดความแตกต่างในการรับรู้อีกประการหนึ่งก็คือสภาพแวดล้อมและฐานะความเป็นอยู่ที่แตกต่างกัน กล่าวคือผู้ปกครองนักเรียน - นักศึกษาในชนบทส่วนมากมีฐานะค่อนข้างยากจนอยู่ในสังคมชนบททั่วไป ส่วนผู้นำชุมชนซึ่งเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีฐานะค่อนข้างดีคบค้าสมาคมกับกลุ่มคนอีกระดับหนึ่งและได้รับการประชุมอบรม ชี้แจง ศึกษาดูงานเปรียบเทียบกับบ่อยๆ อาจทำให้เกิดความคิดเห็นที่แตกต่างออกไปได้ ดังที่พิสิฐ พิษณานนท์ (2530 : 21) กล่าวว่าแต่ละคนหากมีความสามารถ ความฉลาด เจตคติหรือสิ่งแวดล้อมรอบตัวแตกต่างกันไม่ว่าจะมากหรือน้อยจะทำให้มนุษย์มีความคิดเห็นแตกต่างออกไป ดังนั้นผู้บริหารต้องมีความรอบคอบละเอียดถี่ถ้วน ในการที่จะบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

อีกประการหนึ่งน่าจะเป็นเพราะผู้บริหารมักปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนชุมชนเพียงคนเดียวเป็นส่วนใหญ่จึงไม่สามารถปฏิบัติได้อย่างทั่วถึง ย่อมเป็นธรรมดาที่จะต้องมีการเลือกปฏิบัติเฉพาะผู้ที่มีความสนิทสนมคุ้นเคยกันโดยส่วนตัวเท่านั้น จึงทำให้บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามการรับรู้ของผู้ปกครองและผู้นำชุมชนแตกต่างกัน

จากผลการวิจัยครั้งนี้ผู้บริหารสามารถนำไปปรับปรุงการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้เป็นอย่างดี ถ้าหากผู้บริหารได้มอบหมายให้คณะครูได้มีส่วนร่วมในการประสานงาน และปฏิบัติงานต่าง ๆ ร่วมกับชุมชน โดยแบ่งตามพื้นที่ในเขตบริการ

ของโรงเรียนออกเป็นเขตย่อยๆ และกำหนดให้คณะครูร่วมรับผิดชอบในการประสานงาน และสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นเขต ๆ โรงเรียนควรสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนได้มีโอกาสออกไปพบปะผู้ปกครองนักเรียน - นักศึกษาในลักษณะการเยี่ยมบ้าน ขณะเดียวกันใช้โอกาสที่ได้พบเยี่ยมเยือนสร้างมิตรสัมพันธ์ และให้คำแนะนำสิ่งที่มีประโยชน์แก่ชุมชน ไม่ควรวางตัวในลักษณะที่ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกว่าเป็นการแบ่งชั้น โดยเฉพาะผู้บริหารเองต้องหาโอกาสที่จะพบปะกับประชาชนบ้างตามโอกาสอันควร อาจจะใช้กิจกรรมออกช่วยพัฒนาชุมชนเป็นสื่อเช่น กิจกรรมพัฒนาชุมชนเนื่องในโอกาสวันแม่ วันพ่อ หรืออื่นๆ และควรสนับสนุนให้ครูอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการประกอบอาชีพที่น่าสนใจได้มีโอกาสช่วยเหลือและบริการชุมชนบ้าง

3. ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของผู้นำชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน - นักศึกษา ที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีความแตกต่างด้านเพศพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของสมบุรณ์ แก้วขาว (2539 : 69) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนพระดงประจักษ์คีรีวัฒน์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ตามทัศนะของครูอาจารย์ในโรงเรียนพระดงประจักษ์คีรีวัฒน์ ที่มีเพศต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนพระดงประจักษ์คีรีวัฒน์ ตามทัศนะของครูอาจารย์ในโรงเรียนที่มีเพศต่างกันไม่แตกต่างกัน

ปรากฏการณ์เช่นนี้ น่าจะมาจากการที่ผู้บริหารมีความเป็นกันเองกับผู้นำชุมชนและผู้ปกครองนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยตลอด และอาจจะเป็นเพราะว่าในยุคปัจจุบันเพศไม่เป็นอุปสรรคใดๆ ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ในสังคมไทยปัจจุบันมีความคาดหวังต่อบทบาทของเพศชายและเพศหญิงค่อนข้างจะใกล้เคียงกัน อีกประการหนึ่งอาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารไม่เลือกปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือชายผู้บริหารสามารถประสานงานโดยการพบปะได้อย่างเสมอภาคซึ่งสามารถแสดงถึงความเป็นเอกภาพขององค์การในการบริหารได้ด้วย

น่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ถ้าผู้บริหารได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชายได้มีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน มีส่วนรับรู้ถึงการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในโรงเรียน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้บุคลากรได้มี

ความกระตือรือร้นในการพัฒนาการเรียนการสอนอันจะส่งผลให้การศึกษามีคุณภาพสูงขึ้นต่อไป

4. ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของผู้นำชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน - นักศึกษา ที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนที่มีความแตกต่างด้านอายุ พบว่าโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และยังสอดคล้องกับผลวิจัยของ วิเชียร อ่อนประเสริฐ (2529 : 67) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการบริหารโรงเรียนด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารที่มีวัยวุฒิต่างกันมีปัญหาการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนแตกต่างกัน ทั้งนี้ น่าจะเป็นเพราะว่าผู้บริหารใช้หลักการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยคำนึงถึงอายุเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนั้นผลการวิจัยยังพบว่าผู้นำชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน - นักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี มีการรับรู้มากกว่าผู้นำชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน - นักศึกษาที่มีอายุ ตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่าผู้นำชุมชนและผู้ปกครอง นักเรียน - นักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี ยังอยู่ในวัยที่มีความกระฉับกระเฉง มีความตื่นตัวในการที่จะรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว จึงมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาชุมชนเองคนให้ก้าวหน้าเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาของบุคคลที่จะมาเยี่ยมเยือน ทั้งยังมีพลังที่จะสนับสนุนในการพัฒนาโรงเรียน และหาโอกาสที่จะเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนพยายามทำตัวใกล้ชิดกับผู้บริหารโรงเรียนในการที่จะให้ข้อเสนอแนะต่างๆ อันก่อให้เกิดประโยชน์แก่นักเรียน - นักศึกษา ในโรงเรียนอาชีวศึกษาซึ่งส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่นที่มีความเสี่ยงสูงต่อปัญหาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น การดื่มสุรา การพนัน ยาเสพติด เป็นต้น ซึ่งก่อให้เกิดความไม่สบายใจของบุคคลรอบข้าง อีกประการหนึ่งอาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารโรงเรียนอาจจะเห็นความสำคัญในจุดนี้ จึงมุ่งประสานกับผู้นำชุมชนและผู้ปกครองที่อยู่ในความรับผิดชอบของคนเป็นสำคัญ โดยให้ความสำคัญกับกลุ่มที่มีช่องว่างระหว่างวัยกับนักเรียนน้อยที่สุดก็เป็นได้

น่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้บริหารที่จะดึงศักยภาพในตัวของผู้นำชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน-นักศึกษามาใช้ในการพัฒนาโรงเรียน โดยเฉพาะกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี ซึ่งมีการรับรู้มากกว่ากลุ่มที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป

5. ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของผู้นำชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน - นักศึกษา ที่มีต่อบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนที่มีความแตกต่างด้านระดับการศึกษาพบว่าโดยรวม ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้อง กับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกลิม แสงสุวรรณ (2528 : 121) ซึ่ง ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดสงขลาพบว่ากรรมการกลุ่มโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีทัศนคติต่อ งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะว่าผู้นำชุมชนและผู้ปกครอง นักเรียน - นักศึกษาที่มีความแตกต่างด้านระดับการศึกษา มีโอกาสรับรู้เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนอาชีวศึกษา ในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเท่าเทียมกันโดย ผู้บริหารได้ให้ความสำคัญอย่างเสมอภาคกัน อีกประการน่าจะเป็นเพราะว่าผู้นำชุมชนและผู้ ปกครองนักเรียน - นักศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่ำได้พยายามศึกษาหาความรู้เพื่อยกระดับ ความรู้ความสามารถของตนเองให้ทัดเทียมกับผู้นำชุมชนและผู้ปกครองนักเรียน - นักศึกษา ที่มีวุฒิการศึกษาสูง และประกอบกับในยุคปัจจุบันเป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร มีโอกาสรับรู้ ข่าวสารต่าง ๆ หลายทางไม่ว่าจะเป็นวิทยุ โทรทัศน์ หรือทางอินเทอร์เน็ตเป็นต้น จึงทำให้ บุคคลในต่างระดับการศึกษา มีการรับรู้เรื่องราวต่าง ๆ เท่ากัน

น่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งถ้าหากผู้บริหาร โรงเรียนอาชีวศึกษาได้ใช้ข้อค้นพบ จากงานวิจัยนี้เพื่อพัฒนาการศึกษา เพราะถือว่าทุกคนมีความรู้ความสามารถเหมือนกันไม่ว่า บุคคลนั้นจะมีการศึกษาสูงหรือต่ำ ผู้บริหารโรงเรียนสามารถประชุมสร้างความเข้าใจกับ ทุกฝ่ายในการให้ข้อมูล ควรให้ชุมชนทุกระดับการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน และควรจัดให้มีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรประสานงานกับชุมชนและหน่วยงานในท้องถิ่นให้มากยิ่งขึ้น เพื่อจะได้ร่วมกันพัฒนาโรงเรียนและชุมชน โดยมีการวางแผน ดำเนินการ และประเมินผลร่วมกัน นอกจากนี้ควรหาทางสร้างความเข้าใจให้ทุกฝ่ายเห็นความสำคัญใน

การจัดกิจกรรมร่วมกันเพื่อปรับปรุงพัฒนางานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ให้มีระดับสูงขึ้น

2. ผู้บริหารโรงเรียนควรจัดให้มีการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนโดยใช้วิธีการต่างๆหลายวิธีอย่างต่อเนื่องและทั่วถึงเพื่อให้ชุมชนได้รับทราบบทบาทและหน้าที่ อันจะส่งผลต่อการดำเนินงานสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้ดีขึ้นและมีผลต่อการพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นต่อไป

3. ผู้บริหารควรแจ้งวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการร่วมกิจกรรมของชุมชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนางานการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

4. ผู้บริหารควรหาเครื่องอำนวยความสะดวกในการให้บริการแก่ชุมชนและส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้รับความรู้ในด้านวิชาชีพสามารถที่จะแนะนำและบริการให้ชุมชนได้และควรพยายามที่จะบริการให้บริการแก่ชุมชนด้วยความเสมอภาคกันเพื่อจะได้นำความรู้และประสบการณ์มาพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นไป

5. ผู้บริหารควรรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของบุคคลอื่นบ้างโดยให้โอกาสที่จะแสดงข้อคิดเห็นในโอกาสอันควรเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนางานการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โดยใช้กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่กว้างขวางในระดับจังหวัด เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นอันจะนำไปสู่การพัฒนางานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2. ควรจะได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยในการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในระดับจังหวัดเพื่อจะได้นำผลการวิจัยมาพัฒนางานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น